

Briuselis, 2021 05 27
C(2021) 3656 final

KOMISIJOS NUOMONĖ

2021 05 27

dėl išaldytų lėšų pobūdžio kitimo

KOMISIJOS NUOMONĖ

2021 05 27

dėl išaldytų lėšų pobūdžio kitimo

PRAŠYMAS PATEIKTI NUOMONĘ

Atlikdama Sutarčių sergėtojos vaidmenį, Europos Komisija (toliau – Komisija) stebi, kaip valstybės narės įgyvendina Sąjungos teisę, kontroliuojant Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (ESTT)¹.

Taikydamos ribojamąsias priemones, priimtas pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 215 straipsnį, valstybių narių nacionalinės kompetentingos institucijos (NKI) gali prašyti Komisijos pateikti savo nuomonę dėl atitinkamų teisės aktų konkrečių nuostatų taikymo arba pateikti jų įgyvendinimo gaires. NKI taip pat gali prašyti Komisijos pateikti paties SESV 215 straipsnio aiškinimo gaires.

Komisija gavo dviejų NKI prašymus pateikti nuomonę dėl lėšų, išaldytų atitinkamai pagal 2016 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentą (ES) 2016/44 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į padėtį Libijoje ir kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 204/2011² (toliau – Libijos reglamentas) ir 2012 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 36/2012 dėl ribojamųjų priemonių, atsižvelgiant į padėtį Sirijoje, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 442/2011³ (toliau – Sirijos reglamentas), pobūdžio ir vietos pakeitimo.

PAGRINDINIAI FAKTAI

Pirmosios NKI iškeltas klausimas yra susijęs su ES investicinio fondo skyriumi, kuriame ES bankas turi kapitalo dalį subjekto, įtraukto į sąrašą pagal Libijos reglamentą, vardu. NKI klausia, ar būtų suderinama su Libijos reglamentu, jei valdančioji investicinė bendrovė likviduotų tą skyrių, o į sąrašą įtrauktam subjektui priskiriamas pajamas po to išaldytų atskiroje ES banko sąskaitoje. NKI taip pat klausia, ar šiems veiksams atlikti reikėtų išankstinio NKI leidimo.

Antroji NKI klausia, ar valstybėje narėje įsteigtas banko filialas, išaldęs sąskaitą, kurią tame filiale atidarė į sąrašą pagal Sirijos reglamentą įtrauktas subjektas, turi teisę perkelti sąskaitą į Jungtinėje Karalystėje (toliau – JK) esantį patronuojantįjį banką (t. y. ją perregistruoti) ir ar tokiam perkėlimui atlikti reikėtų gauti išankstinį NKI leidimą.

Kadangi abu klausimai susiję su sąvokos „lėšų išaldymas“ aiškinimu ir su juo susijusiomis pasekmėmis, Komisija į klausimus atsakys kartu.

TEISINIS VERTINIMAS

a) Teisinė sistema

Pagal Libijos reglamento 1 straipsnio b punktą ir Sirijos reglamento 1 straipsnio i punktą „lėšų išaldymas – bet kokio lėšų judėjimo, pervedimo, keitimo ar naudojimo, galimybės jomis

¹ Pagal Sutartis teisiškai privalomus Sąjungos teisės aiškinimą gali teikti tik Europos Sąjungos Teisingumo Teismas.

² OL L 12, 2016 1 19, p. 1.

³ OL L 16, 2012 1 19, p. 1.

naudotis arba jų tvarkymo pakeičiant jų dydį, sumą, vietą, nuosavybę, valdymą, savybes, paskirtį arba atliekant kitus pakeitimus, kurie leistų lėšas naudoti, įskaitant investicijų portfelio valdymą, draudimas;“ (pabraukta papildomai).

Libijos reglamento 5 straipsnyje nustatyta:

„1. Išaldomos visos II ir III prieduose išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ir organizacijoms priklausančios, jų valdomos, turimos ar kontroliuojamos lėšos ir ekonominiai ištekliai.

2. II ir III prieduose išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba jų naudai draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai leisti naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais.

3. Draudžiama sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti veikloje, kuria tiesiogiai ar netiesiogiai siekiama nesilaikyti arba dėl kurios tiesiogiai ar netiesiogiai nesilaikoma 1 ir 2 dalyse nurodytų priemonių.“

Iš esmės panaši formuluotė pateikiama Sirijos reglamento 14 straipsnyje.

Lėšų įšaldymo tikslas – užkirsti kelią bet kokiems veiksams, kurie leistų panaudoti lėšas. Tai reiškia, kad iš esmės nedraudžiama keisti tam tikrų lėšų pobūdžio, jeigu tai nedaro poveikio turto įšaldymo tęstinumui.

b) 1 klausimas. Įšaldytų lėšų pobūdžio pakeitimas

Įšaldytų akcijų pobūdžio pakeitimas galbūt neprieštarautų Libijos reglamento 5 straipsnyje nustatytam turto įšaldymui, jei dėl šio pakeitimo lėšos nebūtų (bet kurio asmens) naudojamos tol, kol galioja ES ribojamosios priemonės. Siekiant užtikrinti, kad ši sąlyga būtų įvykdyta, būtina nedelsiant įšaldyti gautas pajamas.

Ribojamosios priemonės nėra nei baudžiamoji, nei konfiskacinio, o tik prevencinio pobūdžio priemonės. Nors Libijos reglamentu reikalaujama, kad ES veiklos vykdytojai imtųsi bet kokių veiksmų, būtinų lėšoms įšaldyti, ir jie turi tokią teisę, juo nesuteikiama teisė disponuoti tuo turtu arba jų savininkams primesti našta ar nuostolius, kurie nėra susiję su turto įšaldymu.

NKI kompetencijai priklauso patikrinti ir įsitikinti, ar veiksmais, dėl kurių pasikeičia lėšų pobūdis, nebūtų sudarytos sąlygos panaudoti lėšas.

Be to, pagal Libijos reglamento 5 straipsnio 3 dalį NKI turėtų įsitikinti, kad pirmiau minėtų pakeitimų tikslas ar poveikis nėra nesilaikyti atitinkamo turto įšaldymo įpareigojimo.

c) 2 klausimas. Įšaldytos sąskaitos vietos pakeitimas į Jungtinę Karalystę.

Remiantis Sirijos reglamento 35 straipsnio e punktu, to akto nuostatos, įskaitant 14 straipsnį, taikomos visiems Sąjungoje bet kokią ekonominę veiklą arba jos dalį vykdančioms juridiniams asmenims, subjektams arba įstaigoms. Tai reiškia, kad JK patronuojančiojo banko ES filialas, nors ir nėra įsteigtas ar įkurtas pagal valstybės narės teisę, turi taikyti šį reglamentą, kai inicijuoja banko pavedimą iš ES į JK.

Pagal Susitarimo dėl išstojimo⁴ 127 straipsnį JK privalėjo taikyti ES teisę iki 2020 m. gruodžio 31 d., o tai buvo pereinamojo laikotarpio pabaiga. Iki tos dienos JK tebebuvo visapusiškai saistoma ES ribojamųjų priemonių, taigi perregistruotoms sąskaitoms Jungtinėje Karalystėje buvo taikomi tokie patys įšaldymo įpareigojimai kaip ir bet kurioje valstybėje narėje.

⁴ Susitarimas dėl Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės išstojimo iš Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos, 2019/C 384 I/01, OL C 384I, p. 1.

Tačiau nuo 2021 m. sausio 1 d. tam tikri subjektai, kurie buvo įtraukti į sąrašą pagal ES teisės aktus, įskaitant Sirijos reglamentą, nebėra įtraukti į sąrašą pagal JK teisę. Todėl Jungtinėje Karalystėje šiems subjektams netaikomos turto išaldymo nuostatos arba jie nėra įtraukti į tos šalies konsoliduotą sąrašą. Tai reiškia, kad nuo 2021 m. sausio 1 d. JK, būdama trečioji šalis, neturi priemonių, identiškų ES autonominėms ribojamosioms priemonėms, be kita ko, Sirijai taikomų priemonių.

Taigi patronuojančiajam bankui tokie patys išaldymo įpareigojimai kaip ir ES filialui buvo taikomi tik iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Todėl nuo 2021 m. sausio 1 d., prieš perregistruojant išaldytą sąskaitą Jungtinėje Karalystėje, ES filialas turi patikrinti, ar sąskaitos turėtojai Jungtinėje Karalystėje taip pat taikomas turto išaldymas. Jeigu taip nėra, išaldytos sąskaitos vietos pakeitimas į JK iš karto prilygtų Sirijos reglamento 14 straipsnio 1 dalies pažeidimui. Jei lėšų arba ekonominių išteklių naudojimas būtų naudingas į sąrašą įtrauktam asmeniui, tai taip pat reikštų Sirijos reglamento 14 straipsnio 2 dalies pažeidimą.

Pagal Sirijos reglamento 28 straipsnį veiklos vykdytojai nėra atsakingi, jei jie nežinojo ir neturėjo pagrįstos priežasties įtarti, kad savo veiksmais pažeis reglamento nuostatas. Tačiau, Komisijos nuomone, reikėtų tinkamai atsižvelgti į galimybę, kad ateityje JK priims papildomų skirtingų ribojamųjų priemonių.

Atsižvelgdamas į tai, inicijuojantis ES filialas turi įvertinti riziką, kad atitinkamos JK ribojamosios priemonės dėl Sirijos gali dar labiau skirtis nuo ES priimtų priemonių ir dėl to gali būti, kad tas pervedimas bus nesuderinamas su pastarosiomis priemonėmis, ir tą riziką mažinti. To nepadarius, Komisijos nuomone, galėtų būti pažeistas Sirijos reglamento 14 straipsnio 1 dalyje numatytas lėšų išaldymo įpareigojimas, jeigu, pakeitus išaldytos sąskaitos vietą, joje esančias lėšas vėliau (bet kuris asmuo) galėtų panaudoti. Jei atitinkamų lėšų naudojimas būtų naudingas į sąrašą įtrauktam asmeniui, tai taip pat reikštų Sirijos reglamento 14 straipsnio 2 dalies pažeidimą. NKI kompetencijai priklauso patikrinti, ar atitinkamas filialas turėjo pakankamai argumentų padaryti išvadą, kad pervedus lėšas į JK, jos nebus panaudotos.

Be to, pagal Sirijos reglamento 14 straipsnio 3 dalį ES veiklos vykdytojams, įskaitant bankus, draudžiama sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra tiesiogiai ar netiesiogiai nesilaikyti Sirijos reglamento 14 straipsnio 1 dalyje nustatyto turto išaldymo įpareigojimo. Sirijos reglamento 27a straipsnyje pateiktas bendresnio pobūdžio draudimas sąmoningai ir apgalvotai dalyvauti veikloje, kurios tikslas arba poveikis yra nesilaikyti, *inter alia*, 14 straipsnio nuostatų.

Išaldytos sąskaitos ar lėšos gali būti išimtinai pervedamos į JK dėl pateisinamų ir teisiškai pagrįstų priežasčių. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad nuo 2021 m. sausio 1 d. gali pasitvirtinti rizika, kad, atsižvelgiant į šias aplinkybes, lėšos toliau nebus išaldomos, jeigu tada atsiras ES ribojamųjų priemonių ir JK ribojamųjų priemonių skirtumų, kaip šiuo konkrečiu atveju, ir ES filialas nesiims pagrįstų veiksmų, kad užkirstų kelią šiam vietos keitimui, Komisijos nuomone, NKI gali tai laikyti ženklu, kad atitinkamas filialas sąmoningai ir apgalvotai dalyvavo veikloje, kuria siekta nesilaikyti turto išaldymo įpareigojimo.

d) Išankstinis NKI leidimas

Abiejuose nagrinėjamuose reglamentuose dėl pakeitimų, kokie aprašyti NKI pateiktuose klausimuose, nenustatytas reikalavimas gauti išankstinį leidimą. Tačiau siekiant užtikrinti atitiktį šiems reglamentams ir vienodą ES ribojamųjų priemonių taikymą, Libijos reglamento 18 straipsnio 1 dalies a punkte ir Sirijos reglamento 29 straipsnio 1 dalies a punkte reikalaujama, kad ES veiklos vykdytojai nedelsdami informuotų NKI apie išaldytas sąskaitas

ir sumas, įskaitant jų pakeitimus. Tose pačiose nuostatose nurodoma, kad Komisija taip pat turi būti informuojama. Be to, pagal Libijos reglamento 18 straipsnio 1 dalies b punktą ir Sirijos reglamento 29 straipsnio 1 dalies b punktą ES veiklos vykdytojai taip pat privalo bendradarbiauti su NKI, kai pateikta informacija tikrinama.

IŠVADA

Komisija mano, kad

- 1) lėšų, išaldytų pagal Tarybos reglamentą (ES) 2016/44, pobūdžio pasikeitimas būtų nesuderinamas su šiuo reglamentu, jeigu juo būtų sudarytos sąlygos bet kuriam asmeniui bet kuriuo metu naudoti lėšas, kol galioja ES ribojamosios priemonės, arba jeigu jo tikslas ar poveikis būtų nesilaikyti turto išaldymo įpareigojimo. NKI kompetencijai priklauso patikrinti ir įsitikinti, ar veiksmais, dėl kurių pasikeičia išaldytų lėšų pobūdis, nebūtų sudarytos sąlygos jas panaudoti arba nesilaikyti lėšų išaldymo įpareigojimo;**
- 2) išaldytų lėšų sąskaitos vietos pakeitimas pagal Tarybos reglamentą (ES) Nr. 36/2012 iš valstybės narės į JK būtų nesuderinamas su šiuo reglamentu, jeigu juo būtų sudarytos sąlygos bet kuriam asmeniui bet kuriuo metu naudoti lėšas, kol galioja ES ribojamosios priemonės, arba jeigu jo tikslas ar poveikis būtų nesilaikyti turto išaldymo įpareigojimo. Atsižvelgdami į tai, kad atitinkama ES ir JK politika dėl ribojamųjų priemonių nuo 2021 m. sausio 1 d. gali skirtis tiek, kad pervestas lėšas būtų galima naudoti, ES ekonominės veiklos vykdytojai privalo imtis priemonių, kad išvengtų tokio nesuderinamumo. NKI kompetencijai priklauso patikrinti ir įsitikinti, ar veiksmais, dėl kurių išaldytų lėšų vieta pasikeičia į JK, nebūtų sudarytos sąlygos panaudoti lėšas arba nesilaikyti lėšų išaldymo įpareigojimo;**
- 3) ES veiklos vykdytojai privalo nedelsdami informuoti NKI ir Komisiją apie pakeitimus, kurie turi poveikio išaldytoms sąskaitoms ir sumoms, ir bendradarbiauti su NKI tikrinant tokią informaciją.**

Priimta Briuselyje 2021 05 27

Komisijos vardu
Mairead McGUINNESS
Komisijos narė

